

Te taata'ia o tei hioaaro
i te hioaaro tei hioaaro
e auiafau mai ia, i na, farau,
42; i te matahiti hioe.

Naau mai ai, i te auiafau
o te paeau Papaa.

TE VEA NO TAHITI.

Ei haaparare raa, te Parau iu api, e faufau hia i to
mau fenua i roto i te Hau Tamaru e nei, i te mau mahana mahana to

O te faa hioaaro, e te mau
taata, e haaparare i te faufau
i roto i te hau Tamaru, e nei,
i te mau mahana mahana to

E faufau hia, i te auiafau
o te paeau Papaa.

Faaue raa.

Te Raatira rahi no te pae au Nau pahi manuua te Ta-
vana no te mau fenua farani i te Oceania, te Auvaaha o
te Emepera i te mau fenua Totaleie.

I te hio raa i te auiafau a te Tuohitu e te hui raatira e
rave rahi, hui metua nae no te pae au o te matacinaa ra o
Tautira tei parau hia e Aiaura.

TE FAAUE NEI.

Ua faatona hia te Porebitero a Clair-Fouquet ei Orometua
haapii tamaru no tei pae au matacinaa.

E tou hia i te hioaaro o tei hioaaro Orometua te hio hui
au matai no tei parau rahi e no te faatira rahi i tana
haapii raa; ua tei hioaaro pae au o tei matacinaa ra o Tautira
e rave.

E papai hia te hioaaro o tei hioaaro faue raa i te fare torea
o te pae au tahiti.

Papeete te 22 no Me 1858

Papahia: DU BOUZET.

I anaei i te hioaaro o tei pae au rova i te Tavana
te Auvaaha o te Emepera i tona re e hui haere na Tahiti
nei, mai te pae hia e tona Ee o te vetahi mau raatira e
raatira. Te hioaaro hioaaro e te mau matacinaa i te
toia o te raa; E meua hia te haapoa matai iho te mau Ta-
vana i te mau parau i faufau hia i te roro i te Vea no te
tahiti Papati, e, i te faufau hioaaro matai iho i te mau ha-
apoa raa toa i roto i te roro mau matacinaa, i mau-
ruru te Tavana i te hioaaro raa i te roro mau mata-
cinaa. E mea ti toa ia haapoa hioaaro mau rave i mu-
ni nei no te faufau raa mai.

E haere mai te Raatira mutoi e te mau Mutoi i raro
ae hia i te oia o te matacinaa tia i mai ai, e faufau mai ai
i te Tavana.

Ia faufau hioaaro te Tavana i te fare o te Tavana ma-
taciniaa, e pahi te hui raatira te taata e te mau tamaru
atoa, te tane i te hui pae e te vahine i te hui pae,
ia tae atu te Tavana, haere hia mai te Tavana ma-
taciniaa na roto i tana na mai taata ra e te Tavana ra
aroha mai ai e a arata atu ai i roto i tona fare, e ia

haere na roto i tana na mai taata ra, ei reira te taata
huro ai, e a aroha mai ali i te Tavana.

Ia tae te Tavana i roto i te fare o te Tavana ma-
taciniaa, ei reira na Toopae o tei matacinaa haere mai ai
e aroha i te Tavana, e mai te mea e parau rai ta roro
no te matacinaa raa, ei reira faufau mai ai i te Tavana.
E afai atoa mai hoi te papai parau i te pua vai rai parau
a te apoo raa matacinaa.

Ua tapae mai nei te pahi auahi ra o Midan i Papeete
nei i te ahiahi i te mahana Papati ra, tei uta mai i Tona
Hauhahana i Papeete te Arii vahine, tona fefi e te taata
toia hoi i pae mai tana. I te tapae raa mai a tana pahi
ra, haere atura te Tavana te Auvaaha o te Emepera raa
o te Ee i tana i tana pahi ra. Aore i maoro to raa
faufau raa i tana i te pahi, i hio mai ai tona Hauhahana
i tana nei na nia i te poti o te Tavana, tei nia hioe
te mau matero o te pahi i te mau fenua pahi noa i la ora
te Emepera. Haruru ihora te pahi tahiua i uta i te
hio raa mai e 21 haruru raa, e rave hura rae te
taata Tahiti i tahatai no te mau matacinaa toa, e mea
rahi toa hoi te faufau hioaaro e te raatira farani e te mau
papaa toa hoi e parahi haere i tana nei i te pahi haere
raa i tahatai. Haere raa mai ra Tona Hauhahana i roto i
Tona Hauhahana, e ia ai te hioaaro raa e te mau tamaru
haapii no Papeete e Papeete no te faufau hioaaro raa i
te mau parau i tana i te uta fare mai tei matai,
e te oia rahi no te tae raa mai o te roro Arii ra rahi.

Ia poipoi ae i te hioaaro hioaaro mai nei, haere
mai ai Tona Hauhahana i aroha i te Tavana te Auvaaha
o te Emepera, e, ua afai mai te taata e au no te reira
mad raa. E pae ti rahi tana i pupu mai aore a i
te faufau hioaaro i te roro mau parau e te pupu
i nia i te Tavana. Ua i rora te ana o te Hau i te taata.

E ia hura maoa ae, haere atura te Tavana o Arii
pae e te hui raatira toa i te pupu raa mai i te faufau
hioaaro e afai atoa raa mai i te hioaaro o te oia raa i Tona
Hauhahana.

Feie atoa mai nei te vahine api a Arii e tei faufau
hioaaro e ana i Raatira. E tamaru oia na Teurara te Arii

Hope ihora tana nei parau rai reira. Manao na ihora vau, e ua haere paha vau. O te aha ra hoi te aha e ? E aha
e aha i te aha ? E aha na tura to'u e manao raa. Parau na ihora vau, e, ei tei mui iho nei mau reni e itea hia i tana
a e aha i te hioaaro a mea nei; na tamata faahou atura vau i tana chipa, atia aera ra i rahi mai te manao raa; na tanea hoi na
taahururahi e te mau hioaaro o te mau reni parau, tapotopoto haere na tura hoi, tai hio e aore ia, tai piti na hoi leta rai
e itea hia i tana e au i te hioaaro.

Ua taio naa tura vau i te mau parau rai umaa haere na, metumotu haere na ihora e hui na nioa parau mau,
e mai te itea raa ore hia i tana hoi e au, no reira rahi raa tura to'u paepea raa.

Ua tamata ihora vau i te taio oia i te pae i roto mai no tana api parau raa, e itea na hia hoi e au te haamata
raa o te hioaaro rahi na e a tupa mai rai i roto i tana au te hioaaro e hui aore i tana i tana hoi e au te haamata
raa i tana e tana na irava rai, e parau matai raa tura to'u ia i tei mui e; no te mea e vahine rahi atoa hoi tei itea to'u ia,
e no reira tana na tura to'u i te faufau hioaaro i te hioaaro i tana e au i tana manao.

... Ua parau aera oia, oia mau, e Terehe, te faufau hioaaro nei au ia iho; tei ia e mau na hoi tana ari raa, haere hia
tura hoi e, te haufi hia mai nei na e te hioaaro itea ore hia, no te mau tapae rai itea ore hia nei, o te faufau hioaaro haere mai i
te parau hui o tona nei mau. E haere hia tura hoi, e hioaaro, i tei hioaaro mahana e...

No reira reira ra hoi reira hia ihora tura hioaaro e te roimata. Ua faufau hioaaro rahi na ihora vau; e mui e hoi,
rae faufau atura i tana chipa, ua rave ihora vau i tana na api parau e piti ra na te uta, a faufau hioaaro e a tana oia
ai hoi i raro iho ... Iroira, no te mea ua riro tana mahana ra e haere hioaaro rahi e faufau hioaaro rahi o tana mau mau...

ne tuahine, na tontu hia i toa, aini matiai hēi rea ore i Tahiti nei toa ite matiai i te parau haapi hia e aini: cau roa te reira haapoa raa matiai ia pōe hia tu e to Tahiti nei:

NO TE TATARA RAA TURE.

Maoriā te tapanahi e te mau ravea pusi i rave hia i nia i te taata, e te rave hāno tana tauma raa, e te varahi raa rā aia i te mea e au i faaiti hia i te tui faaiti hia mai e te Ture. I rōto i te mau haava raa 'toa, e au toeni oi no te faaiti raa i te utua i u hia i te mau haava raa; e ore e tia i te Perchett no te Tuipuna ia faore i teieni ui, mai te mea ai aini mai tei parahi ia iini te mau hāno i te parau i parau hia e faaiti raa, ia ore rā, e au hēi ia taata haava raa rā e mea faulaa ore e faore hia.

E ore rā e faaiti hia te utua no te tapanahi metuh, oia toa hoi te taata i tapanahi i tana vahine, e te vahine ia tapanahi i tana tane. No te mea, eaha e tia i manavatu i te tia rā no te hoe otohē raa, no te hōrea rā i te pōhe nea e te au i haamatai atu no te mau ohipa rāi matiai i rave hia mai e aini i te ora rā nei? Eaha e tia i te ture ia faaiti i te reira otohē raa, e au ai ia faaiti hia te utua no te feia faaipōpō hia, oia hoi te feia i tūtu hia e tahoe te parahi raa, e te tamau mūite i te au rāa hōe, ia ite hia mai e ta ratou mau tamarii, e ia haapari ia ratou mai te matiai?

I teieni rā, e ore, e au ia faore hia te otohē raa e au ai ia faaiti hia te utua no te tane, ia ite atu i tana vahine i te rave rā i te hoe taata ē i rōto i te rāua iho fāro mau, e tei tapanahi i tana iho vahine e te taata i rave mai i nia i tōa rāi.

Te parau mau i faaiti hia mai i rōto i te Irava 9 noi, te ite maira ia, e ore e faaiti hia te utua tapanahi taata a te hoe vahine ia tapanahi i tana tane e te vahine i rave hia e taata tano nana ra ia rōhia i te aua te faaiti rā. Hoe a rā hoi hōru rābi o te hāra hia iho, e hōru ite āe rā ia hio hōa i te tuma, e no reira i rōto i tūti i faaiti e otohē raa e au ai ia faaiti hia te utua. Oia mau e ore te faaiti rā a te tane e fāro mai i te tamarii ē i rōto i te fēti e rōrai ei tūmu no te peapea tūstou ore, e tūpū rā te reira i rōto i te faaiti rā a te vahine. Oia 'toa hoi te iho rāhi i rave hia mai i te tūne, no te mea ua rave hia tūa hāra faaiti rā rā i rōto i tōna fare, oia hoi te fatu e te upō i nia iho. E au maori ia manao, e te amui rā o teieni mau ravea hēi faaiti rā i te pae au o te aua i te riri e te ravea 'pōi, e o tana mau ravea rā, e ore ia e faaiti hia ei otohē raa e au ai ia faaiti hia te utua i te pae au o te vahine.

No te parau flagrant delit oia hoi te roohia rā e ore te rave rā, tēra ia te au rā, te hāra e rave hia rā e ore ia o te rave hia iho. Mai te mea aore e flagrant delit, aore i roohia i te faaiti rā, e ore ia e

faaiti hia te utua o te tapanahi tōta a te tane i tapanahi i tana vahine no te mea ua rōa tana te mea tano no te manao rā, ia haamāo hia, e ore rā e tia i te taata ia faaiti hia i te tahi no te iho rave hia mai i nia iho.

No te parau *matōan conjugales* oia hoi te fāro mau, tēra ia te au rā o te fāro i parahi hia ē tana na taata faaipōpō hia rā e aore ia o te fare e parahi hia rā, oia hoi te fare ia rāua e parahi rā a tūpū ai tana hāra rā, e tei parahi hia i te vetahi mau aotau e rāua.

Irava 12.

« Mai te mea ua faaiti mau hia te utua rā, e no te e hāra e pōhe te utua, o te reira ia, no te hāra rave ohi e pa i rōto i te aini e pōhe no te te utua, te reira ia, e te hāra e utua tavaru te utua, te reira ia, e tū utua hia e ia i te utua tūpa ei te hoe e te pae e te matahihi. »

E mea iho rā mai te faaiti hia mai e te Ture, e au ai hoi i haapoia hia teieni irava, ia tū matiai te mea i tū i faaiti hia te utua, e ia parau palu mai te mau haava, E, otohē rā e au ai i faaiti hia te utua te hāra i hāra i teieni taata i parahi vai. Te mau hāra e faaiti hia i te utua pōhe, e te utua rave ohi i rōto i te aini e pōhe no te rā, mai te mea iho e aore e otohē rā e au ai ia faaiti hia te utua, oia hoi te tapanahi taata hāno ore, te tapanahi taata opua mau, te tapanahi tamarii e te tapanahi taata rā. Te mau hāra e faaiti hia i te utua tavaru rā, te faaiti hia ia i rōto i te Irava 3 no te Ture XVII. Teieni mau hāra hōpū, oia hoi te opua rā i te mau parau iini i te Hōu Tamara, e te opua rā i te orure hāu. E faaiti hia hia hoi i te utua tavaru te peapea i tamata i te faaiti rā i rōto i te hoe mafūciana, i te pōi rā mai i te mau parau i faaiti hia e te hāu.

Irava 13.

« Tei te Arii vahine aua rā te faora e te faore i te e mea i te pōe tahiti rā, e au i nia i tapanahi te e hoe faata tahiti e te pēpā i te tahi fāran e te pēpā, e tei te Arii o te fāran aua rā te faora. »

Te faora e te faore i te utua rā, e ravea iā na te Arii o te tūmu i te faore rā i te utua e te hāra i faaiti hia i rōto i te hoe haava rā. Te faaiti hia rā utua rā, e te faore iā i te hoe pae au o tana utua rā, oia hoi te mōro rā i te hoe utua iā mai i te faaiti hia i rōto i te haava rā rā.

Te faore rā e te faaiti hia rā utua rā, ua manao hia iā mai taito mai ā, ei ravea manao na te hoe Arii. Te faora rā i te utua rā, oia te arii ia rave i rōto i te aua arohi i te faore rā i te utua e te hoe taata hāra, aore rā tana faora rā i parahi aini i te hāra te vai aua e amuri noa i nia iho i te upō o tana taata faaiti hia rā, e ore aua hoi e faore i te iho rā e te faulaa no rōto mai i tana haava rā rā.

Parau faaiti.

Ua mōe te hoe pua hōfōfōna maiaa, e puaa ere ere teieni puaa, tēra hoi te tapanahi iā iho PE.

Te faaiti aua nei o Misi Jean Geay oia hoi o Puaanaho i te taata 'loa e, e hōrea oia i te mōi hōe akurū dala na te taata i aua e i arā i tana puaa i rōto i te rima o Haavaraapo te haava no Paea.

IOA NO TE TAATA E REVA I NIA I TE PAHI.

O Taamotu i, o Titi

mōia rā i to hāu hoi i te hēre hia, itea-tura hoi ia i te hōe i otaro i to tona rā mau rōru. . .

I reira ua afai tane noa ēra ē upō o te taata hime. . . Ua titiri noa i tura vau iā iho mai te haapoia noa i rāo i te repo.

Aia hoi aui i te faahou aui, e no te mafau noa rā tura vau i hūti i tū au.

No te bifimahuā hōi o Dourak i tū hūre rā, ua haere mai rā, ua mimiti i tū-mata: Poara hia i tōra e aui te utu, te uā rā iā.

No te rira au e rōa'era tū aui i te haama e te matan, ua haavare taoto noa i tura vau mai te tū noa i hoi i te tūpū mai.

Tei tōu ā rā hoi tapiri rā i tū u-mato, aore a-tura e tū u-iā i araara faahou āe. No te mūmūhō ore rā hoi, te noa iho rā e u-mairi faahou te taoto o te taata himele, aore rā vau i vare noa e i te reira, taoto noa i tū ā vau hape hia tū i rōto i tōu manao rā ē, tū pihai iho oia i te tū tū tū rā noa rā, mai iā i. Tona rā upō na targa iā mai iā i nia i tōu, hape hia tū tū oia mātā mātā rāhi e te haere mai rā e hāu tane noa i tōu hūm haavare i rōto i tū hio rā mai te mea i faaheara e au i tū na mātā. I te atara vau i tūna rima i te afai rā ē i nia, ua faaiti hia tū hoi au i tōna rā rōi rāhi-matā hio, no reira hio haamōmōhi no tū tū vau i tūa hūm-matā rā rā rā rā, ua tapiri noa i tū vau i tū na mātā, e mai te hāu i tū e rā hoi, no te mea ua roohia tū hia iho vau e te aui matāi.

Ei tūe mūu Yēa i mān aui mūiho no teieni parau.